

Херсонський національний технічний університет  
Факультет інтегрованих технологій  
Кафедра товарознавства, стандартизації та сертифікації

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА**

**на тему: «Аналіз асортименту та товарознавча оцінка  
рисової крупи»**

Виконав: здобувач 4 курсу,  
групи 4ТСт спеціальності  
076 – Підприємництво, торгівля  
та біржова діяльність  
Щербина В.В.  
Керівник: Євтушенко В.В.  
Рецензент: Куліш І.М.

Херсонський національний технічний університет

Факультет інтегрованих технологій  
Кафедра товарознавства, стандартизації та сертифікації  
Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр  
Спеціальність 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність  
Освітньо-професійна програма – товарознавство і торговельне підприємництво

ЗАТВЕРДЖУЮ  
В.В. Завідувача кафедри  
 Євтушенко В.В.  
« 05 » лютого 2024 року

**ЗАВДАННЯ**  
**НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА**  
**Щербини Валерія Валерійовича**

1. Тема роботи: «Аналіз асортименту та товарознавча оцінка рисової крупи»

керівник роботи к.т.н., доцент Євтушенко В.В.

затверджена наказом вищого навчального закладу від « 11 » січня 2024р.  
№ 12-е

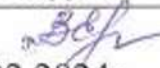
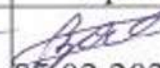
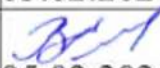

2. Строк подання студентом роботи 08.06.2024р.

3. Вихідні дані до роботи - результати експериментальних досліджень, вимоги нормативних документів, літературні джерела

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) - огляд літератури за темою роботи; характеристика об'єктів і методів дослідження; дослідження асортименту та якості крупи рисової; охорона праці

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) робота містить 3 рисунки, 21 таблиця

## 6. Консультанти розділів роботи


Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1-3	Євтушенко В.В.	 05.02.2024р.	 05.02.2024р.
4	Венгер О.О.	 05.02.2024р.	 05.02.2024р.

7. Дата видачі завдання 05.02.2024р.

## КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Обробка літературних джерел, вивчення теоретичних і практичних матеріалів за темою роботи	05.02. – 15.02.24р.	
2	Збір матеріалів, складання бібліографії, аналіз та узагальнення зібраного матеріалу.	16.02. – 22.02.24р.	
3	Викладення проаналізованого та систематизованого матеріалу	23.02. – 14.03.24р.	
4	Написання першого розділу	15.03. – 31.03.24р.	
5	Написання другого розділу	01.04. – 15.04.24р.	
6	Написання третього розділу	16.04. – 16.05.24р.	
7.	Написання четвертого розділу	17.05. – 30.05.24р.	
7	Формулювання висновків	31.05. – 03.06.24р.	
8	Офіційний захист матеріалів дипломної роботи на засіданні Державної екзаменаційної комісії	захист відповідно до розкладу	

Здобувач  Щербина В.В.

Керівник роботи  Євтушенко В.В.

## АНОТАЦІЯ

Актуальність кваліфікаційної роботи бакалавра на тему: «Аналіз асортименту та товарознавча оцінка рисової крупи» обумовлена наявністю у торговельній мережі великого асортименту круп вітчизняного й імпортного виробництва. Проте, питання перевірки якості залишається дуже важливою задачею, вирішення якої дозволить споживачам отримувати якісний та безпечний продукт.

Об'єктом роботи є рисова крупа різних торговельних марок вітчизняного виробництва, які реалізуються в магазині «Produkty», м. Хмельницький. Предметом дослідження є показники якості рисової крупи та її асортимент.

В першому розділі проведено аналіз літератури за темою роботи. В другому розділі охарактеризовано методи проведення дослідження та об'єкт дослідження. В третьому розділі проведено аналіз асортименту в магазині за видами, торговими марками та об'ємами упакування встановлено, що його структура в повній мірі задовольняє споживчий попит. За результатами порівняльної оцінки якості досліджуваних зразків крупи рису довго зернистого шліфованого відповідно до вимог стандарту встановлено, що всі зразки відповідали вимогам національного стандарту. В четвертому розділі проведено аналіз шкідливих факторів на підприємствах галузі та санітарно-гігієнічні вимоги під час торгівлі харчовими продуктами.

Запропоновано проводити ідентифікацію та періодичний контроль визначення ознак фальсифікації круп, контролювати дотримання умов їх зберігання; розширювати асортимент круп магазину «Produkty», за рахунок органічної продукції.

Робота містить 3 рисунки та 21 таблицю.

Ключові слова: рисова крупа, асортимент, якість, показники якості, оцінка якості.

## ABSTRACT

The relevance of the bachelor's qualification work on the topic: "Analysis of the assortment and commodity evaluation of rice groats" is due to the presence in the trade network of a large assortment of domestic and imported groats. However, the issue of quality control remains a very important task, the solution of which will allow consumers to receive a high-quality and safe product.

The object of the work is rice cereal of various brands of domestic production, which are sold in the "Produkty" store, Khmelnytskyi. The subject of the study is the indicators of the quality of rice groats and its assortment.

In the first chapter, an analysis of the literature on the topic of the work was carried out. The second chapter describes the research methods and the research object. In the third section, an analysis of the assortment in the store by types, brands and volumes of packaging was carried out, and it was established that its structure fully satisfies consumer demand. According to the results of a comparative assessment of the quality of the studied samples of long-grained rice groats polished in accordance with the requirements of the standard, it was established that all samples met the requirements of the national standard. In the fourth chapter, an analysis of harmful factors at the enterprises of the industry and sanitary and hygienic requirements during food trade is carried out.

It is proposed to carry out identification and periodic control of determining the signs of falsification of cereals, to monitor compliance with the conditions of their storage; to expand the range of cereals of the "Produkty" store, at the expense of organic products.

The work contains 3 figures and 21 tables.

Key words: rice groats, range, quality, quality indicators, quality assessment.

## РЕФЕРАТ

Робота складається із вступу, чотирьох розділів, які викладено на 83 сторінках машинописного тексту, вона містить 3 рисунки, 21 таблицю, список використаних джерел охоплює 25 найменувань.

За результатами аналізу асортименту круп, що реалізуються торговельним підприємством за видами, торговими марками та об'ємами упакування встановлено, що його структура в повній мірі задовольняє споживчий попит. Підприємство реалізує за достатньо низькими цінами майже всі види круп. Асортимент рисових круп на даному торговельному підприємстві також у достатньо повній мірі задовольняє споживчий попит.

За результатами порівняльної оцінки якості досліджуваних зразків крупи рису довго зернистого шліфованого відповідно до вимог стандарту встановлено, що всі зразки відповідали встановленим вимогам.

## ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ ЗА ТЕМОЮ РОБОТИ	10
1.1. Ринок рисової крупи в Україні	10
1.2. Класифікація рисової крупи	13
1.3. Умови зберігання, транспортування та маркування круп	18
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТІВ І МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ	24
2.1. Методи дослідження	24
2.2. Загальна характеристика магазину «Produkty», м. Хмельницький	29
2.3. Об'єкти дослідження	30
РОЗДІЛ 3. ДОСЛІДЖЕННЯ АСОРТИМЕНТУ ТА ЯКОСТІ КРУПИ РИСОВОЇ	36
3.1. Дослідження асортименту рисової крупи на прикладі магазину «Produkty», м. Хмельницький	36
3.2. Ідентифікація та фальсифікації крупи рисової	43
3.3. Дослідження показників якості крупи рисової, яка реалізується в магазині «Produkty», м. Хмельницький	50
РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ	61
4.1. Аналіз шкідливих факторів на підприємствах галузі	61
4.2. Санітарно-гігієнічні вимоги під час торгівлі харчовими продуктами	64
ВИСНОВКИ	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	74
ДОДАТКИ	78

## ВСТУП

Круп'яні культури є стратегічними продуктами у забезпеченні продовольчої безпеки, що відрізняються серед інших стабільним широким попитом і споживанням завдяки своїй високій поживності та цінovій доступності для всіх верств населення.

Високу якість та безпеку харчування населення може забезпечити культура рису. Він є однією з найцінніших рослин, що відома вже понад 15 тис. років. За останні 100 років посівні площі рису в світі зросли втричі й зараз становлять понад 150 млн. га. Рис – найбільш поширена круп'яна культура планети. За своєю врожайністю він посідає перше місце серед зернових культур, а за посівними площами та валовим збором – друге місце.

Тим більше, за своєю врожайністю рис перевищує пшеницю, оскільки потенційно вона є вищою на 8–10 ц/га, що забезпечує валовий збір майже 600 млн т. рису [1].

На сьогоднішній день посіви рису розташовані в 112 країнах, а до числа найбільших світових виробників зерна рису входять, в першу чергу, країни Азії (Китай, Індонезія, Індія, В'єтнам, Пакистан, Бангладеш, Таїланд), Південної і Північної Америки (Бразилія, Перу, США), Африки (Єгипет), Європи (Італія, Росія, Іспанія). Загальна площа посівів рису в світі перевищує 160 млн. га, при цьому спостерігається поступове її нарощування, що призводить до зростання виробництва рису [2].

На ринку дистриб'юторів і імпортерів рису налічується близько 60–70 компаній. Серед них можна виділити певне коло великих дистриб'юторів: ТОВ «Агрос-Трейдінг», ПП «Азимут-99», ПП «Рисі», ПП «Зоряне небо» (Одеса), ООО «Бруклін-Торгстрой», ТОВ «Пальміра-3», ТОВ «Круп'яний Дім» (Київ), ТОВ «Ялос Груп» (Миколаїв), ТОВ «Агромакс» (Житомир), ДП «Бест-альтернатива» (Київ) та ін. При цьому значну роль в постачаннях рису в Україні відіграють приватні підприємці, частка яких в сумарному імпорті рису складає близько 15–20%. Зараз у магазинах представлений великий



асортимент круп вітчизняного й імпортного виробництва. Однак питання перевірки якості дотепер залишається дуже важливою задачею. Саме тому тема, яка обрана для дослідження є *актуальною*.

*Метою* роботи є аналіз асортименту та якості крупи рисової вітчизняного виробництва.

Для досягнення поставленої мети у роботі було виконано наступні *завдання*:

- проведено огляд літератури за темою роботи;
- визначено об'єкти та методи проведення досліджень за темою роботи;
- виконано дослідження асортименту та якості рисової крупи вітчизняного виробництва на прикладі продукції, яка реалізується у магазині «Produkty», м. Хмельницький;
- проведено аналіз шкідливих факторів на підприємствах галузі та санітарно-гігієнічні вимоги під час торгівлі харчовими продуктами.

*Об'єктом* роботи є рисова крупа різних торговельних марок вітчизняного виробництва, які реалізуються в магазині «Produkty», м. Хмельницький.

*Предметом* дослідження є показники якості рисової крупи та її асортимент.

*Методи дослідження*: вивчення та аналіз наукової літератури, порівняльний аналіз, спостереження, аналіз органолептичних та фізико-хімічних показників якості.

*Практичне значення одержаних результатів* полягає в теоретичному узагальненні та практичних пропозиціях щодо підвищення ефективності торгівлі та удосконалення якості крупи рисової.